

Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

I. MINISTRU KABINETA PĀRSTĀVJA STARPTAUTISKAJĀS CILVĒKTIESĪBU INSTITŪCIJĀS DARBĪBAS VIRZIENI

1. Saskaņā ar Ministru kabineta 1998.gada 17.marta noteikumiem Nr.92 "Noteikumi par Ministru kabineta pārstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās", Ministru kabineta pārstāvim (turpmāk Pārstāvis) ir trīs galvenie uzdevumi:
 - pārstāvēt Ministru kabineta¹ intereses Eiropas Cilvēktiesību tiesā (turpmāk – Tiesa);
 - pārstāvēt Ministru kabineta intereses ANO specializēto procedūru ietvaros;
 - nodrošināt nacionālo ziņojumu par Latvijai saistošo starptautisko daudzpusējo līgumu izpildi sagatavošanu, iesniegšanu un aizstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās.
2. 2007.gadā Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās birojā (turpmāk - Birojs) strādāja 5 darbinieki (ieskaitot Pārstāvi) pilnas slodzes darbā.
3. Ziņojumā apkopotā statistika, tabulas un grafiki attiecināma uz sūdzībām un iesniegumiem laika posmā no 2007.gada 1.janvāra līdz 2007.gada 31.decembrim, savukārt atsevišķi punkti atsaucas uz jaunākajiem faktiem par lietu virzību Tiesā un ANO, kas notikuši līdz 2008.gada 1.aprīlim.

II. MINISTRU KABINETA INTEREŠU PĀRSTĀVĪBA EIROPAS CILVĒKTIESĪBU TIESĀ

4. Pārstāvēt Ministru kabineta intereses Tiesā, Pārstāvis:
 - a. seko Tiesas tiesvedībā saņemtajiem un Latvijas valdībai komunicētajiem iesniegumiem² pret Latviju un Tiesas noteiktajos termiņos dara zināmu un aizstāv valdības viedokli, pirms tam konsultējoties ar atbildīgajām valsts institūcijām;
 - b. sniedz atbildes valdības vārdā uz jebkuriem citiem Tiesas uzdotajiem jautājumiem Tiesas noteiktajos termiņos;

¹ Termins "Ministru kabinets" tiek lietots, apzīmējot valsts institūciju, kamēr termins "valdība" tiek lietots attiecībā uz izpildvaru kopumā.

² **Iesniegums** ir dokuments, kuru iesniedzējs nosūta Tiesai (šajā pārskatā minēts arī kā **lieta**), savukārt iesniegumā iesniedzējs var iekļaut vairākas **sūdzības**, tādēļ sūdzību skaits pārsniedz iesniegumu skaitu. AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

- c. sagatavo un iesniedz Ministru kabinetam ziņojumu par valdības nostāju lietā² gadījumos, kad ir nepieciešams pieņemt lēmumu par mierizlīgumu, kad Tiesa pieņem lēmumu par lietas pieņemšanu izskatīšanai pēc būtības, kad Tiesa lietā nozīmējusi mutisko noklausīšanos, kad Tiesa lietā pieņēmusi valdībai nelabvēlīgu spriedumu un kad ir nepieciešams norīkot *ad hoc* tiesnesi lietā;
- d. nodrošina valdības komentāru, Tiesas spriedumu tulkošanu un publicēšanu, iesaka un koordinē veicamos individuālos (kompensācijas izmaksa un tiesību aizskāruma rezultātā zaudēto tiesību atjaunošana) un vispārējos pasākumus Tiesas sprieduma izpildei;
- e. Ziņo Eiropas Padomes Ministru vietnieku komitejai par Tiesas spriedumu izpildes gaitu.

II.1. Iesniegumu un sūdzību dinamika Tiesā

- 5. 2007.gadā Tiesas darba apjoms attiecībā uz pret Latviju iesniegtajām lietām salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem turpināja pieaugt, it īpaši attiecībā uz valdībai komentāru sniegšanai nosūtīto iesniegumu skaitu.
- 6. Līdz 2008.gada 1.aprīlim Biroja lietvedībā valdības komentāru sniegšanai no Tiesas kopā bija saņemti 144 iesniegumi, (attiecīgi 2007.gada 31.decembrī Biroja lietvedībā atradās 141 iesniegums). Kopumā uz 2007.gada 31.decembri spēkā bija stājušies Tiesas nolēmumi³ 60 lietās pret Latviju (no tām 3 lietās Latvija bija iesaistījies trešās puses statusā). Uz 2007.gada 31.decembri 35 lietās tiesvedība bija pabeigta:
 - 3 lietās pieņemta galīgā rezolūcija (skatīt arī 29.rindkopu),
 - 3 lietās pieņemtajos spriedumos pārkāpums nav atzīts, līdz ar to nav nepieciešams uzraudzīt sprieduma izpildi⁴,
 - 17 lietas noraidītas kā nepieņemamas tālākai izskatīšanai pēc būtības (skatīt arī 14.rindkopu),
 - 9 lietas ir svītrotas no Tiesā izskatāmo lietu saraksta, jo sūdzību iesniedzēji ir miruši, pazuduši vai nevēlas tālāk uzturēt savu sūdzību (skatīt arī 15.rindkopu),
 - 3 lietās bija pieņemts Tiesas lēmums par mierizlīgumu, kas ticis izpildīts (skatīt arī 16.rindkopu)⁵.

³ Spriedumi, lēmumi par lietu noraidīšanu kā nepieņemamu tālākai izskatīšanai, lēmumi par lietu svītrošanu, kā arī lēmumi par mierizlīgumu.

⁴ “Ždanoka pret Latviju”, (Iesniegums Nr.58278/00) Tiesas Lielās palātas 2006.gada 16.marta spriedums; “Sisojeva un citi pret Latviju”, (Iesniegums Nr.60654/00) Tiesas Lielās Palātas 2007.gada 17.janvāra spriedums; “Broka pret Latviju”, (Iesniegums Nr.70926/01) Tiesas 2007.gada 28.jūnija spriedums.

⁵ “Putniņa pret Latviju”, (Iesniegums Nr.20936/04), Tiesas 2006.gada 16.novembra lēmums; “Ozoliņa pret Latviju”, (Iesniegums Nr.67478/01), Tiesas 2006.gada 21.septembra lēmums; “Ronis pret Latviju”, (Iesniegums Nr.6993/02), Tiesas 2007.gada 10.aprīļa lēmums.

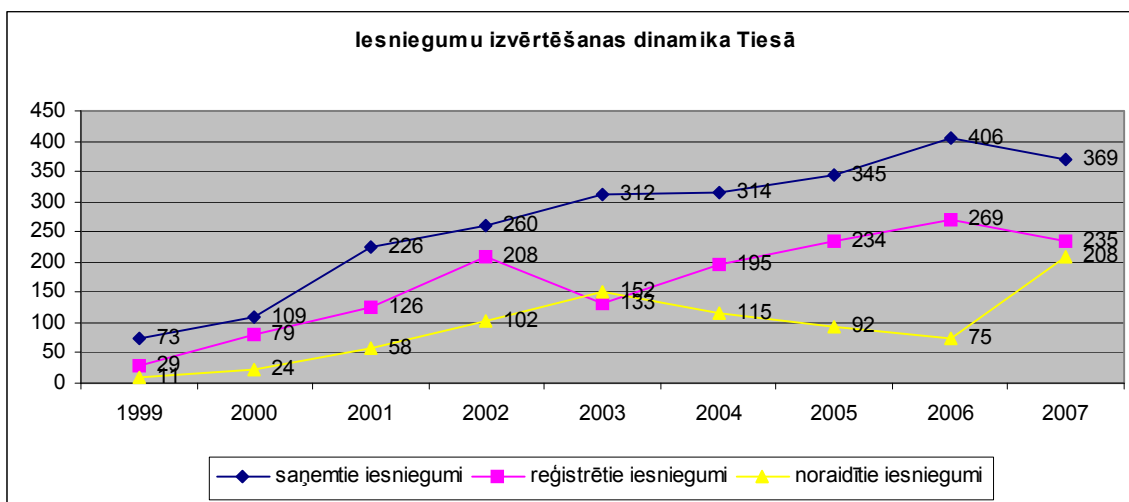
AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

Savukārt Biroja aktīvajā lietvedībā uz 2007.gada 31.decembri atradās 106 lietas, no kurām:

- 22 lietās Tiesas pasludinātais spriedums bija stājies spēkā, bet galīgā rezolūcija par sprieduma izpildi pagaidām vēl nav tikusi pieņemta,
- 3 lietās Tiesa bija pieņēmusi lēmumu par lietas svītrošanu sakarā ar mierizlīguma noslēgšanu, bet to izpilde vēl turpinājās,
- 1 lietā Tiesas Palātas pasludinātais spriedums vēl nebija stājies spēkā⁶,
- 80 lietas atradās tiesvedības procesā.

7. Saskaņā ar Tiesas apkopotiem statistikas datiem⁷ 2007.gadā Tiesā no Latvijas tika saņemti 369 iesniegumi, no tiem tālākai izskatīšanai ir nodoti 235 iesniegumi, savukārt atlikušos 134 iesniegumus ECT vēl nav izvērtējusi. Savukārt no jau reģistrētajiem iesniegumiem (arī par iepriekšējiem gadiem) 2007.gadā ir noraidīti 208 iesniegumi (skatīt Tabulu Nr.1). Kopā 2007.gada 31.decembrī Tiesā izskatīšanu gaidīja 650 pret Latviju iesniegti (arī iepriekšējos gados) un reģistrēti iesniegumi.

Tabula Nr.1

8. 2007.gadā valdības komentāriem nosūtīti 43⁸ jauni iesniegumi. Salīdzinoši – 2006.gadā valdības komentāriem tika nosūtīti 22 jauni iesniegumi, 2005.gada laikā Birojs saņēma Tiesas lūgumu komentēt 9 jaunus iesniegumus, 2004.gada laikā bija saņemts lūgums komentēt 15 jaunus iesniegumus. 2008.gada pirmajos trīs mēnešos valdības komentāriem nosūtīti 3 jauni iesniegumi. Prognozējams, ka valdībai komunicēto lietu

⁶ "Perijs pret Latviju", (Iesniegums Nr.30273/03), Tiesas 2007.gada 8.novembra spriedums, 2008.gada 8.februārī spriedums tika pārsūdzēts Tiesas Lielajā Palātā.

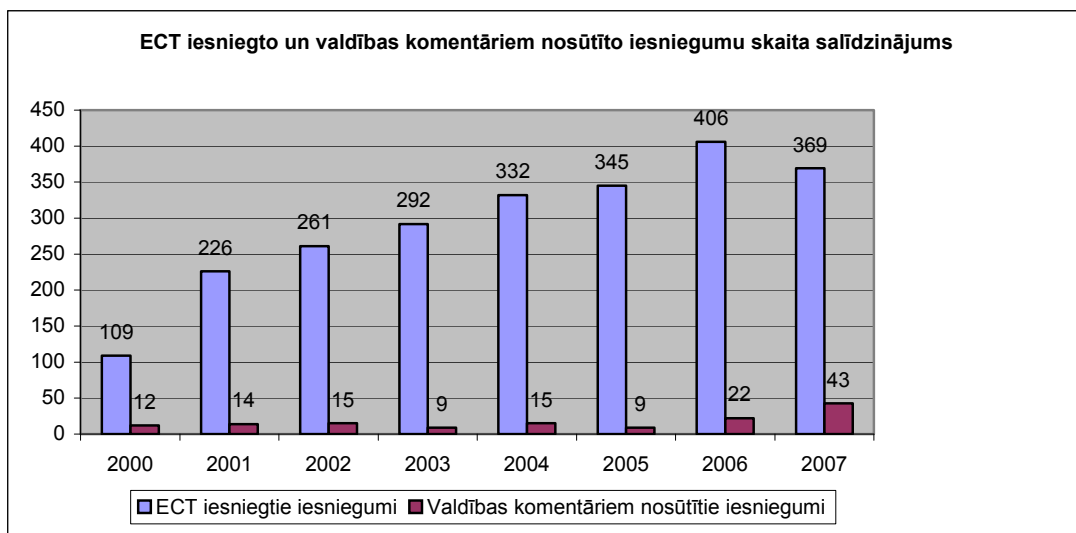
⁷ http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/59F27500-FD1B-4FC5-8F3F-F289B4A03008/0/Annual_Report_2007_Provisional_Edition.pdf

⁸ Viens no minētajiem iesniegumiem jau iepriekš tika nosūtīts valdībai komentāru sniegšanai jo iesniedzējs atradās ieslodzījumā un uzskatīja, ka valsts institūcijas viņam ir radījušas šķēršļus brīvai saziņai ar Tiesu. Pēc tam, kad tika nosūtītas iesniedzēja krimināllietā esošo procesuālo dokumentu kopijas un sniegta informācija par iesniedzējam it kā radītajiem šķēršļiem sazināties ar Tiesu, valdība ir saņēmusi atkārtotu lūgumu sniegt komentārus par apgalvojumiem par iespējamiem šķēršļiem iesniedzēja saziņai ar Tiesu, papildus prasot komentārus arī par sūdzībām par citiem iespējamiem Konvencijas pārkāpumiem.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

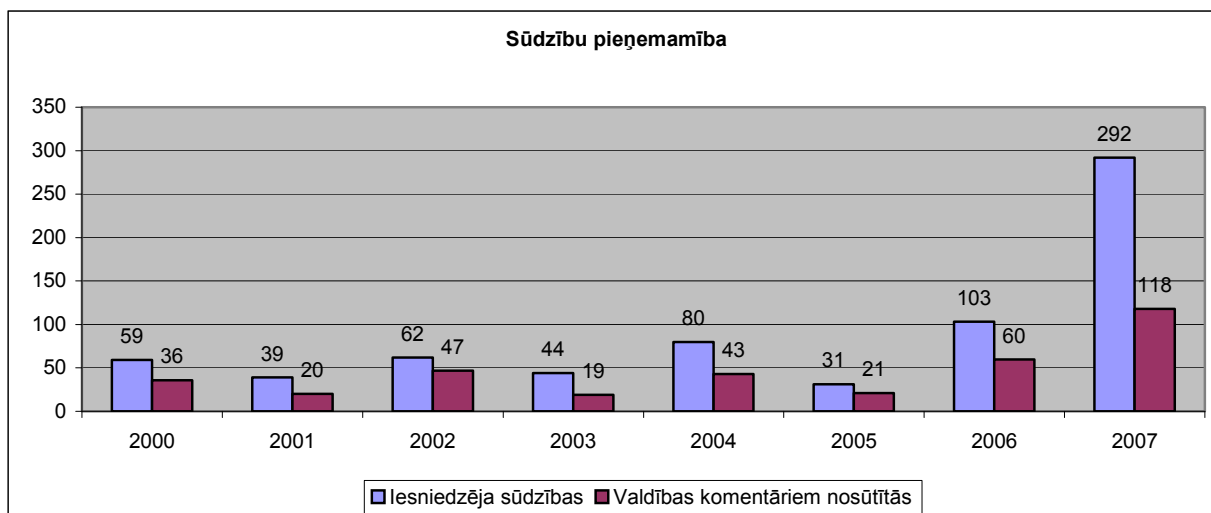
skaitis nākamajos gados nostabilizēsies, jo arī Tiesā iesniegto un reģistrēto iesniegumu skaits pēdējā gada laikā būtiski nav palielinājies (skat.Tabulu Nr.2).

Tabula Nr.2

9. Tā kā iesniedzēji visbiežāk sūdzas par vairākiem iespējamiem Konvencijas vai tās protokolu pantu pārkāpumiem, Tiesa jau sākotnējā stadijā izvērtē visu sūdzību² pamatotību, daudzas no iesniedzēju sūdzībām noraida kā nepamatotas un valdībai lūdz komentārus tikai par atsevišķām sūdzībām. Vidēji valdības komentāriem Tiesa nosūta aptuveni 57% no iesniedzēju sākotnējām sūdzībām. Tabulā Nr.3 redzama noraidīto sūdzību dinamika stadijā, kad sūdzība tiek nosūtīta valdības komentāriem.

Tabula Nr.3

10. Zemāk norādītajā Tabulā Nr.4 ir sniegts to sūdzību apkopojums, kuras nosūtītas valdībai komentāru sniegšanai. Ņemot vērā, ka gandrīz visās saņemtajās lietās sūdzību iesniegusi persona uzskata, ka pārkāpti vairāki Konvencijas vai tās protokolu panti, tabulā viens un tas pats iesniegums var parādīties attiecībā uz vairākiem Konvencijas

vai tās protokolu pantiem. Turklāt jāņem vērā, ka sūdzības par iespējamiem Konvencijas 13.panta un 14.panta pārkāpumiem vienmēr ir saistītas ar sūdzību arī par kādu citu Konvencijas vai tās protokolu pantu.

Tabula Nr.4

Konvencijas pants	Sūdzības								Kopā
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
1.pants								1	1
2.pants (tiesības uz dzīvību)		1					1	2	4
3.pants (spīdzināšanas aizliegums)	3		4	2	4		10	18	41
5.pants (tiesības uz personisko brīvību un drošību)	4		16	1	15	5	5	34	80
6.pants (tiesības uz taisnīgu tiesas procesu)	7	3	13	6	9	10	22	31	101
7.pants (sodišanas bez tiesas nepieļaujamība)							1		1
8.pants (tiesības uz privātās dzīves un ģimenes dzīves neaizskaramību)	7	5	9	1	5	1	3	5	36
9.pants (tiesības uz reliģijas brīvību)	1			1	1		2	2	7
10.pants (tiesības uz vārda brīvību)		3			1			2	6
11.pants (tiesības uz biedrošanās brīvību)		1						2	3
12.pants (tiesības noslēgt laulību)	1								1
13.pants (tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizsardzību)	2	1	2	1	1	2	11	15	35
14.pants (diskriminācijas aizliegums)	2	2		2	3		1	4	14
34.pants (tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu)	2	3	2	1	3				11
1.protokola 1.pants (tiesības uz īpašumu)	1	2		3	1	2	4		13
1.protokola 2.pants (tiesības uz izglītību)	1								1
1.protokola 3.pants (tiesības uz brīvām vēlēšanām)	2	1		2				1	6
4.protokola 2.pants (pārvietošanās brīvība)	1								1

4.protokola 3.pants (pilsoņu izraidīšanas aizliegums)	2								2
4.protokola 4.pants (ārvalstnieku kolektīvas izraidīšanas aizliegums)	1								1
7.protokola 2.pants (tiesības uz apelāciju krimināllietās)			1	1					2
7.protokola 4.pants (tiesības netikt tiesātam un sodītam divreiz)								1	1
Kopā:	37	22	47	21	43	20	60	118	368

11. No tabulā sniegtās informācijas izriet, ka 2007.gadā nemainīgi visvairāk valdības komentāriem tikušas nosūtītas sūdzības par tiesībām uz taisnīgu tiesas procesu iespējamiem pārkāpumiem (Konvencijas 6.pants) un tiesībām uz personisko brīvību un drošību (Konvencijas 5.pants) vēl vecā Latvijas Kriminālprocesa kodeksa ietvaros⁹. 2007.gadā strauji palielinājies sūdzību skaits par spīdzināšanas aizlieguma (Konvencijas 3.pants) iespējamiem pārkāpumiem ieslodzījuma un īslaicīgās aizturēšanas vietās. Visraksturīgākie 2007.gadā valdības komentāriem nosūtītie iesniegumi saturēja sūdzības par tiesībām uz personisko brīvību un drošību (Konvencijas 5.pants) kopā ar sūdzībām par tiesībām uz lietas savlaicīgu izskatīšanu taisnīgā tiesā (Konvencijas 6.panta 1.punkts), kā arī sūdzības par spīdzināšanas aizliegumu (Konvencijas 3.pants) saistībā ar sūdzībām par tiesībām uz efektīvu aizskarto tiesību aizsardzību par iespējamiem pārkāpumiem (Konvencijas 13.pants).

12. No visām aktīvajām lietām¹⁰, dalot tās pēc nozarēm, Biroja lietvedībā 2007.gada 31.decembrī atradās 63 iesniegumi par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem kriminālprocesa ietvaros, 10 iesniegumi administratīvā procesa ietvaros, un 8 iesniegumi civilprocesa ietvaros. Tabulās Nr.5, Nr.6 un Nr.7 ir apkopotas raksturīgākās sūdzības katrā tiesību nozarē uz 2007.gada 31.decembri:

Tabula Nr.5

Sūdzības kriminālprocesa ietvaros:	Skaits
Kriminālprocesa ilgums (6.1. pants)	49
Uzturēšanas apstākļi cietumos/izmeklēšanas cietumos, policijas īslaicīgās aizturēšanas izolatoros; vardarbība pret aizturētajiem, apcietinātajiem un ieslodzītajiem, nepietiekama medicīniskā aprūpe un palīdzība (3.pants)	25
Aizturēšanas/apcietinājuma ilgums (5.3 pants)	24
Tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizstāvību (13.pants)	24
Tiesības griezties tiesā, lai lemtu par aizturēšanas un apcietinājuma likumību un pamatotību (5.4.pants)	11
Tiesības tikties un sazināties ar ģimeni, tiesības uz korespondenci (8.pants)	9

⁹ Latvijas Kriminālprocesa kodekss zaudēja spēku 2005.gada 30.septembrī.

¹⁰ Skatīt arī šī ziņojuma 6.rindkopu - lietas, kur Tiesa nav pieņēmusi spriedumu, kas stājies spēkā, vai lēmumu par mierizlīgumu, sūdzības noraidīšanu kā neatbilstošu tālākai izskatīšanai vai svītrošanu.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

Aizturēšanas/apcietinājuma pamatojība (5.1 pants)	8
Procesuālās tiesības (nodrošināt tulkus, pieaicināt lieciniekus)(6.3 pants)	7
Diskriminācijas aizliegums (14.pants)	4
Tiesības uz kompensāciju par nelikumīgu un nepamatotu apcietinājumu (5.5 pants)	3
Tiesības netraucēti sazināties ar Tiesu (34.pants)	2
Tiesības uz reliģijas brīvību (9.pants)	2
Tiesības uz dzīvību (2. pants)	2

Tabula Nr.6

Sūdzības civilprocesa ietvaros:	Skaitis
Tiesas procesa ilgums, tiesvedības procesuālie pārkāpumi (termiņu ievērošana, pārsūdzības forma un kārtība, tiesu objektivitāte) (6.1 pants)	5
Tiesības uz īpašumu - nekustamo, vērtspapīriem (1.protokola 1.pants)	5
Tiesības uz efektīvu aizskarto tiesību aizstāvību (13.pants)	7

Tabula Nr.7

Sūdzības administratīvā procesa ietvaros:	Skaitis
Diskriminācijas aizliegums (14.pants)	5
Tiesības uz īpašumu (pensiju) (1.protokola 1.pants)	4
Reliģijas brīvība (9.pants)	2
Tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi (8.pants)	2
Tiesības uz pulcēšanās brīvību (11.pants)	2

II.2. Tiesas lēmumi un lietu izskatīšana

13. 2007.gadā, pēc valdības komentāru sniegšanas, Tiesa ir pieņēmusi 2 lēmumus par sūdzību pieņemšanu izskatīšanai pēc būtības lietās “*Perijs pret Latviju*”¹¹ un “*Kononovs pret Latviju*”.
14. Laikā no 2000.gada līdz 2007.gada beigām, pēc valdības komentāru saņemšanas, Tiesa ir atzinusi par nepieņemamām izskatīšanai pavisam 17 lietas. 2007.gadā tika pieņemti 2 lēmumi par sūdzību nepieņemamību izskatīšanai pēc būtības. Abus lēmumus pieņēma Tiesas Palāta¹², viena lieta no tām bija nosūtīta valdībai komentāru sniegšanai:
- 2007.gada 22.novembrī, pēc valdības komentāru saņemšanas, Tiesa atzina par nepieņemamu izskatīšanai pēc būtības lietu “*Gaļins pret Latviju*”¹³. Iesniedzēja sūdzība par Konvencijas 5.panta 3.punktu tika noraidīta, jo

¹¹ “*Perijs pret Latviju*”, (Iesniegums Nr.30273/03), Tiesas 2007.gada 18.janvāra lēmums; “*Kononovs pret Latviju*”, (Iesniegums Nr.36376/04), Tiesas 2007.gada 20.septembra lēmums

¹² Svarīgi ir atzīmēt, ka sākotnējā stadijā, saskaņā ar Konvencijas 28.pantu, jautājumu par sūdzības atbilstību Konvencijas 34.pantam var izskatīt Komiteja, kas sastāv no trim tiesnešiem. Šis Komitejas lēmums ir galīgs bet publiski nav pieejams. Ja sūdzība tiek reģistrēta, saskaņā ar Konvencijas 29.pantu, Tiesas Palātas lemj, vai sūdzība ir pieņemama izskatīšanai pēc būtības.

¹³ Iesnieguma Nr.13295/02

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

nebija iesniegta 6 mēnešu laikā, attiecībā uz sūdzību par Konvencijas 6.panta 1.punktu Tiesa uzskatīja, ka procesa ilgums 3 gadi, 4 mēneši un 10 dienas nebija pārmērīgi, jo tiesvedības gaitā nomira lietu izskatošais tiesnesis un tādejādi bija jānozīmē jauns tiesnesis. Papildus, process bija diezgan sarežģīts - 3 epizodes un 2 līdztiesājamie, kā arī dažas reizes tiesas sēdes tika atliktas iesniedzējam par labu, lai sameklētu svarīgus lieciniekus.

- 2007.gada 29.novembrī Tiesas palāta noraidīja partijas Jaunie demokrāti un partijas Mūsu zeme iesniegumu pret Latviju par iespējamiem Konvencijas 6.panta (tiesības uz taisnīgu tiesu), 14.panta (diskriminācijas aizliegums) un 1.protokola 3.panta (tiesības uz brīvām vēlēšanām) pārkāpumiem saistībā ar 2006.gada 7.oktobra Saeimas vēlēšanām. Iesniegums nebija nosūtīts valdībai komentāru sniegšanai.

15. No izskatāmo lietu saraksta, laikā no 2000.gada līdz 2007.gada beigām, Tiesa ar lēmumu svītrojusi 15 lietas pret Latviju. Tai skaitā, 2007.gadā Tiesa pieņēma lēmumu par lietas svītrošanu no izskatāmo lietu saraksta 9 lietās:

- **4 gadījumos** lieta svītrotā, jo Latvijas valdība ar sūdzību iesniedzējiem **noslēgusi mierizlīgumu** (*“Andrējevs pret Latviju”*, *“Aleksandrovs pret Latviju”*, *“Širmahers pret Latviju”* un *“Ronis pret Latviju”*)¹⁴;
- **5 lietās** Tiesa lietu svītrojusi no izskatāmo lietu saraksta jo **sūdzību iesniedzēji vairs nevēlējās uzturēt savu sūdzību, bija pazuduši vai miruši** (*“Bjatecs pret Latviju”*, *“Arkliņš pret Latviju”*, *“Burcevs pret Latviju”*, *“Ševčenko pret Latviju”* un *“Balabanovs pret Latviju”*)¹⁵.

16. Laikā no 2000.gada līdz 2006.gadam valdība ir noslēgusi mierizlīgumu 3 lietās¹⁶. 2007.gadā valdība pieņēma lēmumus par mierizlīguma procesa uzsākšanu 27 lietās (no tām 24 lietas valdībai tika komunicētas 2007.gadā), kas uz 2008.gada 1.aprīli atradās dažādās stadijās:

- 4 lietās mierizlīgums ir noslēgts un apstiprināts ar Tiesas lēmumu, mierizlīguma izpilde ir pabeigta (skatīt 15.rindkopu);
- 3 lietās mierizlīgums ir noslēgts un apstiprināts ar Tiesas lēmumu, bet mierizlīguma izpilde turpinājās;
- 4 lietās sūdzību iesniedzēji ir piekrituši mierizlīgumam un tiek gaidīts Tiesas lēmums par mierizlīguma apstiprināšanu;

¹⁴ *“Andrējevs pret Latviju”* (Iesniegums Nr.19250/05), Tiesas 2007.gada 15.novembra lēmums, *“Aleksandrovs pret Latviju”*, (Iesniegums Nr.26015/04), Tiesas 2007.gada 15.novembra lēmums, *“Širmahers pret Latviju”* (Iesniegums Nr.30999/03), Tiesas 2007.gada 15.novembra lēmums, *“Ronis pret Latviju”*, (Iesniegums Nr.6993/02), Tiesas 2007.gada 10.aprīļa lēmums.

¹⁵ *“Bjatecs pret Latviju”*, (Iesniegums Nr.12149/02), Tiesas 2007.gada 10.jūlija lēmums, *“Arkliņš pret Latviju”*, (Iesniegums Nr.23034/03), Tiesas 2007.gada 6.septembra lēmums, *“Burcevs pret Latviju”*, (Iesniegums Nr.11249/03), Tiesas 2007.gada 29.marta lēmums, *“Ševčenko pret Latviju”* (Iesniegums Nr.76904/01), Tiesas 2007.gada 8.februāra lēmums, *“Balabanovs pret Latviju”* (Iesniegums Nr.76856/01), Tiesas 2007.gada 15.marta lēmums.

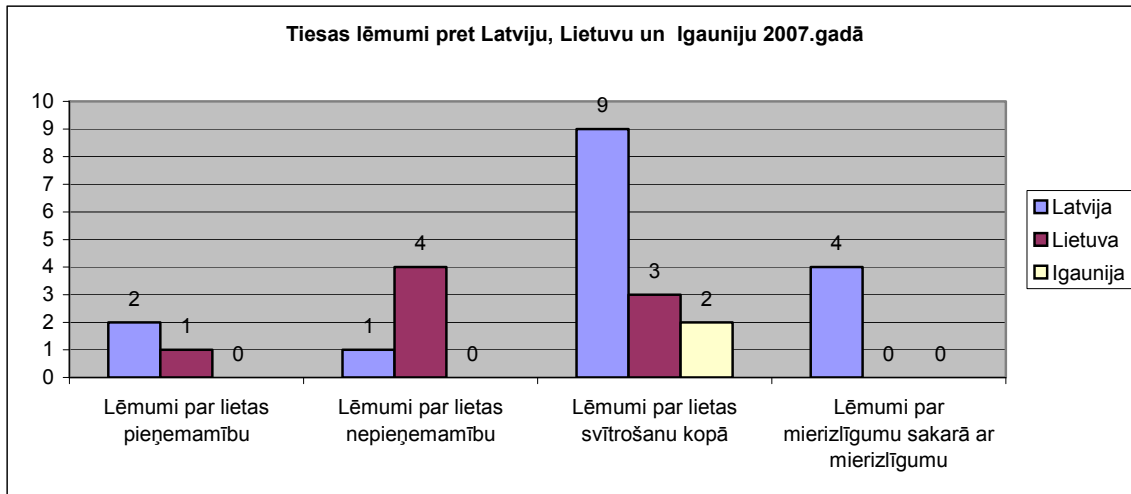
¹⁶ No tiem viens mierizlīgums ir apstiprināts ar Tiesas spriedumu, bet divi – ar Tiesas lēmumu.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

- 5 lietās iesniedzēji nav piekrituši piedāvātajam mierizlīgumam un Latvijas valdība ir iesniegusi vienpusējās deklarācijas¹⁷;
- 11 lietās sarunu process par mierizlīguma noslēgšanu turpinās.

17. Tabula Nr.8 ilustrē Tiesas pieņemto lēmumu tendenci lietās pret Latviju salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju.

Tabula Nr.8

18. Laikā no 2000.gada līdz 2006.gadam saīsinātā procesā¹⁸ Tiesā skatīto lietu pret Latviju skaits bija 40 lietas. 2007.gadā visas 43 valdības komentāriem nosūtītās lietas tika skatītas saīsinātajā procesā. Papildus, 15 no minētajām 43 lietām Tiesas Palātas prezidents ir piešķīris prioritātes statusu saskaņā ar Tiesas reglamenta 41.punktu, kas nozīmē to, ka šīs lietas no visām tiesvedības procesā esošajām lietām pret Latviju tiks izskatītas pirmām kārtām.

19. Bez jau iepriekš minētajām lietām 2007.gadā Birojs sniedza komentārus Tiesai par taisnīgu atlīdzību lietās: “*Adamsons pret Latviju*” (Iesniegums Nr.3669/03), “*Burcevs pret Latviju*”(Iesniegums Nr.11249/03), “*Inta un Valija Liģeres pret Latviju*” (Iesniegums Nr.17/02), “*Kaftailova pret Latviju*” (Iesniegums Nr.59643/00), “*Karulis pret Latviju*” (Iesniegums Nr.22502/02), “*Plotiņa pret Latviju*” (Iesniegums Nr.16825/02), “*Pundurs pret Latviju*” (Iesniegums Nr.43372/02), “*Rudevits pret Latviju*” (Iesniegums Nr.23034/03), “*Vistiņš un Perepjolkins pret Latviju*” (Iesniegums Nr.71243/01), “*Vovruško pret Latviju*” (Iesniegums Nr.11065/02), un “*Zaicevs pret Latviju*” (Iesniegums Nr.65022/01). Papildkomentārus Tiesai Birojs sniedza lietās:

¹⁷ Vienpusējā deklarācijā tiek norādīts, ka puses nav spējušas panākt vienošanos par atlīdzības apmēru, ka valsts atzīst pārkāpumu, norāda piedāvātās atlīdzības apmēru un lūdz Tiesu “svītrot” lietu no skatāmo lietu saraksta saskaņā ar Konvencijas 37.panta 1.punkta c) apakšpunktu. Ja Tiesa uzskata, ka piedāvātās atlīdzības apmērs ir pietiekošs, lai kompensētu Konvencijā garantēto tiesību pārkāpumus, tā pieņem nolēmumu par procesa izbeigšanu lietā un lietas svītrošanu.

¹⁸ Saskaņā ar Konvencijas 29.panta 3.punktu, lēmums par iesnieguma pieņemšanu izskatīšanai tiek pieņemts atsevišķi, ja vien Tiesa, pamatojoties uz Tiesas reglamenta 54A1 punktu nenolemj piemērot saīsināto procesu, tas ir, paziņot par sūdzībām atbildētājam dalībvalstij un lūgt to iesniegt rakstveida apsvērumus gan par sūdzību pieņemamību, gan argumentus par faktiem.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

“*Ādamsons pret Latviju*” (Iesniegums Nr.3669/03), “*Kaftailova pret Latviju*” (Iesniegums Nr.59643/00), “*Kononovs pret Latviju*” (Iesniegums Nr. 36376/04), “*Perijs pret Latviju*” (Iesniegums Nr.30273/03), “*Plotiņa pret Latviju*” (Iesniegums Nr.16825/02), “*Pundurs pret Latviju*” (Iesniegums Nr.43372/02), “*Rudevits pret Latviju*” (Iesniegums Nr.47590/06), “*A/S Selga pret Latviju*” (Iesniegums Nr.17126/02), “*Ševanova pret Latviju*” (Iesniegums Nr.58822/00), un “*Vistiņš un Perepjolkins pret Latviju*” (Iesniegums Nr.71243/01).

20. Laikā no 2000.gada līdz 2007.gadam, lietās pret Latviju *ad hoc* tiesnešus Tiesa nozīmēja 18 lietās. 2007.gadā *ad hoc* tiesnesis tika nozīmēts lietā “*Ādamsons pret Latviju*” (Iesniegums Nr.3669/03).
21. Laikā no 2000.gada līdz 2007.gadam Latvija bija iesaistījusies trešās puses statusā 3 lietās, savukārt pret Latviju skatāmajās lietās “*Vikulovi pret Latviju*” (Iesniegums Nr. 16870/03), “*Vasiļevskis pret Latviju*” (Iesniegums Nr. 73485/01) un “*Kononovs pret Latviju*” (Iesniegums Nr. 36376/04) kā trešā puse ir iesaistījusies Krievija.

II.3. Tiesas spriedumi

23. Līdz 2007.gada 31.decembrim Tiesa ir pieņēmusi 25 Tiesas Palātas spriedumus pret Latviju, 5 Tiesas Lielās palātas spriedumus pret Latviju, kā arī 3 Tiesas palātas spriedumus lietās, kur Latvija bija iesaistījusies trešās puses statusā.
24. 2007.gada laikā Tiesa kopā pieņēma 1503 Tiesas Palātas spriedumus un 15 Tiesas Lielās palātas spriedumus. Lietās pret Latviju, 2007.gada laikā Tiesa pieņēma 9 Tiesas palātas spriedumus un 3 Tiesas Lielās palātas spriedumus.
25. **Četros 2007.gadā pasludinātajos spriedumos Tiesa Konvencijas pārkāpumus nav konstatējusi:**
 - Lietā “*Sisojevi pret Latviju*”¹⁹ Tiesas Lielā Palāta nekonstatēja Konvencijas 8.panta (tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi) pārkāpumu, kā arī atzina, ka Latvijas valdība ir ievērojusi Konvencijas 34.pantā noteiktās saistības neradīt šķēršļus sūdzību iesniegšanai vai izskatīšanai Tiesā. Konvencijas 8.panta pārkāpums netika konstatēts, jo Latvijas valdība bija piedāvājusi sūdzību iesniedzējiem konkrētu imigrācijas statusu Latvijā. Pēc Tiesas uzskata, lieta līdz ar to bija atrisināta, un tādēļ svītrojama no Tiesā izskatāmo lietu saraksta.
 - Lietā “*Broka pret Latviju*”²⁰, iesniedzēja, atsaucoties uz Konvencijas 6.pantu sūdzējās par tiesvedības ilgumu civilprocesā. Tiesas palāta spriedumā konstatēja, ka lieta bija sarežģīta, ar vairākiem atbildētājiem un

¹⁹ Iesniegums Nr 60654/00, Tiesas 2007.gada 17.janvāra spriedums, spēkā no 2007.gada 17.janvāra.

²⁰ Iesniegums Nr 60654/00, 70926/01, Tiesas 2007.gada 28.jūnija spriedums, spēkā no 2007.gada 28.septembra, sprieduma tulkojums publicēts laikrakstā Latvijas Vēstnesis 2008.gada 20.aprīlī (Nr.60). AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

tiesību pārņēmējiem, līdz ar to procesa ilgums bija samērīgs. Spriedums ir stājies spēkā.

- Lietās *“Kaftailova pret Latviju”* un *“Ševanova pret Latviju”*²¹ Tiesas Lielā Palāta nekonstatēja Konvencijas 8.panta pārkāpumus, jo Latvijas valdība bija piedāvājusi sūdzību iesniedzējam konkrētu imigrācijas statusu Latvijā. Pēc Tiesas uzskata, lietas līdz ar to bija atrisinātas un tādēļ svītrojamas no Tiesā izskatāmo lietu saraksta. Tomēr Tiesa piesprieda Latvijas valdībai atmaksāt iesniedzējam tiesāšanās izdevumus attiecīgi 886 EUR un 1000 EUR apmērā.

26. Lietā *“Perijs pret Latviju”*²² iesniedzēja sūdzība skāra Konvencijas 8.panta (tiesības uz privāto un ģimenes dzīvi) un 9.panta (religiģijas brīvība) iespējamos pārkāpumus. Tiesas palāta konstatēja 9.panta pārkāpumu sakarā ar to, ka Latvijas iestādes atļāva iesniedzējam palikt Latvijā pamatojoties uz ģimenes apsvērumiem, pēc tam kad Satversmes aizsardzības birojs bija sniedzis atzinumu, ka iesniedzēja profesionālā darbība rada draudus valsts drošībai. 2008.gada 8.februārī valdība pārsūdzēja spriedumu Tiesas Lielajā palātā. 2008.gada 2.jūnijā Tiesas Lielās Palātas 5 tiesnešu kolēģija noraidīja valdības apelācijas sūdzību līdz ar to spēkā ir stājies Palātas spriedums, kurā tika atzīts Konvencijas 9.panta pārkāpums.

27. **7 Spriedumos Tiesa ir konstatējusi Konvencijas pārkāpumus:** no tiem 4 spriedumi saistīti ar pārkāpumiem kriminālprocesā (*“Estrihs pret Latviju”*²³, *“Nazarenko pret Latviju”*²⁴, *“Vogins pret Latviju”*²⁵, *“Čistjakovs pret Latviju”*²⁶) divi civilprocesā (*“Diena un Ozoliņš pret Latviju”*²⁷, *“Miholapa pret Latviju”*²⁸), viens spriedums saistīts ar administratīvo procesu (*“Zaicevs pret Latviju”*²⁹).

28. Lietās, kurās Tiesa ir konstatējusi pārkāpumus, 2007.gadā visvairāk ir konstatēti Konvencijas 5.panta pārkāpumi attiecībā uz pirmstiesas apcietinājuma pamatotību un ilgumu (6 reizes, no tām divas reizes lietās *“Nazarenko pret Latviju”* un *“Čistjakovs pret Latviju”*, kā arī lietās *“Estrihs pret Latviju”* un *“Vogins pret Latviju”*). Tiem seko tiesvedības ilgums kriminālprocesā (*“Estrihs pret Latviju”* un *“Čistjakovs pret Latviju”*), kur divas reizes konstatēti Konvencijas 6.panta 1.punkta pārkāpumi. un Privātās/ģimenes dzīves tiesību (Konvencijas 8.pants) pārkāpumi divas reizes konstatēti lietā *“Estrihs pret Latviju”*. Pa vienai reizei ir konstatēts Konvencijas 6.panta pārkāpums attiecībā uz tiesībām uz taisnīgu tiesu (*“Miholapa pret Latviju”*), 9.panta

²¹ *“Kaftailova pret Latviju”* (Iesniegums Nr.59643/00) un *“Ševanova pret Latviju”* (Iesniegums Nr.58822/00), Tiesas 2007.gada 7.decembra spriedumi, spēkā no 2007.gada 7.decembra.

²² Iesniegums Nr.30273/03, Tiesas 2007.gada 8.novembra spriedums, vēl nav stājies spēkā.

²³ Iesniegums Nr.73819/01, Tiesas 2007.gada 18.janvāra spriedums, spēkā no 2007.gada 18.aprīļa, sprieduma tulkojums publicēts laikrakstā Latvijas Vēstnesis 2007.gada 22.augustā.

²⁴ Iesniegums Nr.76843/01, Tiesas 2007.gada 1.februāra spriedums, spēkā no 2007.gada 1.maija.

²⁵ Iesniegums Nr.3992/02, Tiesas 2007.gada 1.februāra spriedums, spēkā no 2007.gada 1.maija.

²⁶ Iesniegums Nr.67275/01, Tiesas 2007.gada 8.februāra spriedums, spēkā no 2007.gada 8.maija.

²⁷ Iesniegums Nr.16657/03, Tiesas 2007.gada 12.jūlija spriedums, spēkā no 2007.gada 12.oktobra, sprieduma tulkojums publicēts laikrakstā Latvijas Vēstnesis 2008.gada 17.aprīlī.

²⁸ Iesniegums Nr.61655/00, Tiesas 2007.gada 31.maija spriedums, spēkā no 2007.gada 31.augusta, sprieduma tulkojums publicēts laikrakstā Latvijas Vēstnesis 2008.gada 2.aprīlī.

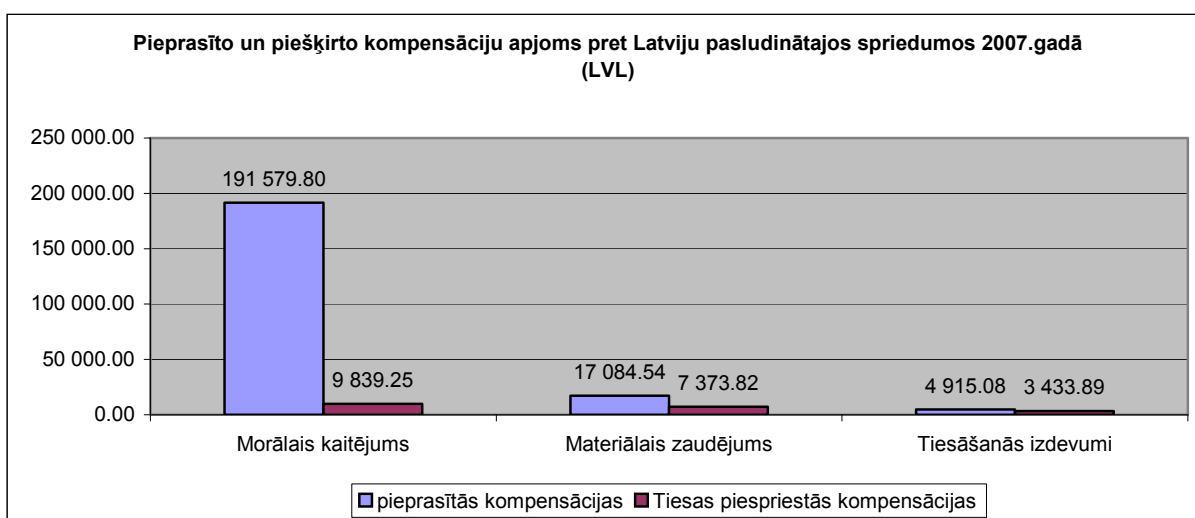
²⁹ Iesniegums Nr.65022/01, Tiesas 2007.gada 31.jūlija spriedums, spēkā no 2007.gada 31.oktobra.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

pārkāpums attiecībā uz reliģijas brīvību (*“Perijs pret Latviju”*, kas ir pārsūdzēts), Konvencijas 10.panta pārkāpums attiecībā uz vārda brīvību (*“Diena un Ozoliņš pret Latviju”*) un Konvencijas 7.protokola 2.panta pārkāpumus sakarā ar nespēju pārsūdzēt tiesneša lēmumu administratīvajā lietā (*“Zaicevs pret Latviju”*).

27. Tabulā Nr.9 redzama 2007.gadā kopējā Tiesas Latvijai piespriestās kompensācijas summa par konstatētajiem pārkāpumiem salīdzinoši ar iesniedzēju pieprasīto summu. Var secināt, ka 2007.gadā septiņās lietās, kurās Tiesa pasludinājusi spriedumu, piespriežot taisnīgu atlīdzību, un kurās spriedums ir stājies spēkā, Latvija kopā ir samaksājusi 20 646,96 latus, iesniedzēju sākotnēji prasīto 213 579,42 latu vietā. Savukārt 4 sūdzību iesniedzējiem, ar kuriem Latvija bija noslēgusi mierizlīgumu un Tiesa tos 2007.gadā apstiprināja (skatīt 15. un 16.rindkopas), valdība ir izmaksājusi kopā 10 006 latus. Kopš 2000.gada Latvijas valsts kompensācijās saistībā ar procesiem Tiesā kopā ir izmaksājusi 84 022,56 latus³⁰.

Tabula Nr.9

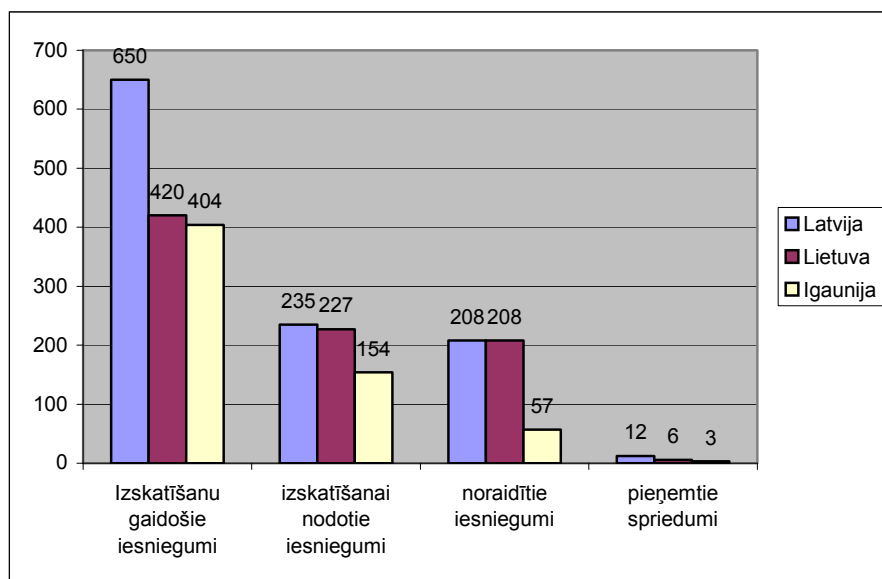
28. Tabula Nr.10 parāda 2007.gada laikā Tiesā izskatīšanu gaidošo³¹, izskatīšanai nodoto un noraidīto iesniegumu, kā arī pieņemto spriedumu skaitu salīdzinājumu starp Latviju, Lietuvu un Igauniju.

³⁰ Tiek ieskaitītas arī summas, kuras Latvija izmaksājusi mierizlīgumos.

³¹ Iesniegumi, kas atrodas t.s. “pirmstiesas stadijā” - tie ir saņemti Tiesā, tiem ir piešķirti reģistrācijas numuri, bet sūdzību iesniedzēji nav pievienojuši iesniegumam visus nepieciešamos dokumentus, lai iesniegums varētu tikt nodots tālākai izskatīšanai.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

Tabula Nr.10

II.4. Tiesas spriedumu izpilde.

29. Pēc Tiesas sprieduma pasludināšanas un stāšanās spēkā, tas tiek nodots Tiesas spriedumu izpildes uzraudzības institūcijai – Eiropas Padomes Ministru vietnieku komitejai (turpmāk - EPMVK), kas uzrauga sprieduma izpildes pasākumus nacionālajā līmenī (taisnīgās atlīdzības izmaksa, individuālie un vispārējie pasākumi) un pieņem galīgo rezolūciju par sprieduma izpildi. Līdz 2006.gada beigām EPMVK ir pieņēmusi tikai divas rezolūcijas par spriedumu izpildi – lietās “*Podkolzina pret Latviju*”³² un “*Kulakova pret Latviju*”³³. 2007.gada aprīlī tika pieņemta galīgā rezolūcija par sprieduma izpildi lietā “*Farbtuhs pret Latviju*”³⁴.
30. 2007.gada februārī tika pabeigta sprieduma izpildes procedūra lietā “*Sļivenko pret Latviju*”, “*Lavents pret Latviju*” un “*Jurjevs pret Latviju*”³⁵ - šobrīd uzraudzības process ir slēgts un tiek gatavotas galīgās rezolūcijas. 2007.gadā spriedumu izpilde tika uzsākta vēl 8 lietās pret Latviju, kurās Tiesas spriedums stājies spēkā.

³² Iesniegums Nr.46726/99, Tiesas 2002.gada 9.aprīļa spriedums, EPMVK 847.sesijas rezolūcija CM/ResDH (2003) 124 2003.gada 22.jūlijā.

³³ Iesniegums Nr.48321/99, Tiesas 2001.gada 18.oktobra spriedums, EPMVK 922.sesijas rezolūcija CM/ResDH (2005) 33 2005.gada 25.aprīlī.

³⁴ Iesniegums Nr.4672/02, Tiesas 2004.gada 2.decembra spriedums, EPMVK 992.sesijas rezolūcija CM/ResDH (2007) 54 2007.gada aprīlī.

³⁵ “*Sļivenko pret Latviju*”, (Iesniegums Nr.48321/99), Tiesas 2003.gada 9.oktobra spriedums, “*Lavents pret Latviju*” (Iesniegums Nr.58442/00), Tiesas 2002.gada 28.novembra spriedums un “*Jurjevs pret Latviju*”, (Iesniegums Nr.70923/01), Tiesas 2006.gada 15.jūnija spriedums.

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

III. MINISTRU KABINETA INTEREŠU PĀRSTĀVĪBA ANO SPECIĀLO PROCEDŪRU IETVAROS

31. Pārstāvat Ministru kabineta intereses ANO speciālo procedūru ietvaros, Pārstāvis:

- a. seko ANO speciālajās procedūrās iesniegtajiem un Latvijas valdībai komunicētajiem iesniegumiem pret Latviju un noteiktajos termiņos dara zināmu un aizstāv valdības viedokli, pirms tam konsultējoties ar atbildīgajām valsts institūcijām;
- b. sniedz atbildes uz jebkuriem citiem ANO speciālo procedūru ietvaros izveidoto institūciju uzdotajiem jautājumiem šo institūciju noteiktajā termiņā;
- c. sagatavo un iesniedz valdībai ziņojumu par valdības nostāju gadījumā, kad sūdzība pieņemta izskatīšanai pēc būtības, un kad lietā pieņemts valdībai nelabvēlīgs lēmums;
- d. nodrošina ANO cilvēktiesību institūciju pieņemto secinājumu tulkošanu latviešu valodā un publicēšanu; iesaka veicamos individuālos un vispārējos pasākumus šo secinājumu izpildei.

32. Pārstāvis ir atbildīgs par sekojošu septiņu Latvijai saistošu daudzpusējo līgumu cilvēktiesību jomā izpildi Latvijā sagatavošanu, iesniegšanu un aizstāvēšanu starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās:

- ANO 1949.gada Konvencija par cīņu ar cilvēktirdzniecību un prostitūcijas ekspluatēšanu no trešo personu puses;
- ANO 1965.gada Konvencija par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu;
- ANO 1966.gada Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām;
- ANO 1966.gada Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām;
- ANO 1979.gada Konvencija par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu;
- ANO 1984.gada Konvencija pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcīgu vai cilvēka cieņu pazemojošu apiešanos un sodīšanu;
- ANO 1989.gada Bērna tiesību konvencija.

III.1. Nacionālo ziņojumu par konvenciju izpildi sagatavošana

33. Ar 2006.gada 20.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.984 tika izveidota darba grupa *Latvijas kārtējā ziņojuma par 1965.gada 21.decembra Konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu izpildei Latvijas Republikā*. 2007.gadā darba grupa

turpināja darbu pie ziņojuma sagatavošanas. Ziņojuma apstiprināšana Ministru kabinetā ir plānota 2008.gada jūnijā.

III.2. Sagatavoto nacionālo ziņojumu aizstāvēšana ANO institūcijās

34. 2007.gadā maijā notika “*Latvijas nacionālā ziņojuma par 1966.gada 16.decembra Starptautiskā pakta par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām izpildi Latvijas Republikā laika posmā līdz 2002.gada 1.janvārim*” aizstāvēšana ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejā. ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas secinājumi un ieteikumi par Latvijas iesniegto ziņojumu tika publicēti 2007.gada 22.maijā.³⁶ Ieteikumos komiteja ir apsveikusi valsti ar Tiesībsarga biroja nodibināšanu, kā arī ar gandarījumu atzīmējusi faktu par vairāku starptautisku konvenciju ratificēšanu no Latvijas puses. Kā pozitīvu piemēru citām valstīm Komiteja ir minējusi Latvijas dažādās iniciatīvas, kas veicina aktīvu kultūras dzīvi, tostarp Nacionālo kultūras programmu un Kultūrkapitāla fondu. Par komitejas sniegtajām rekomendācijām birojs sagatavos izvērtējumu un sniegs ziņojumu valdībai.
35. 2007.gada 8.-9.novembrī ANO Spīdzināšanas izskaušanas komitejas 39. sesijas laikā tika izskatīts “*Latvijas Republikas otrais kārtējais ziņojums par 1984.gada 10.decembra konvencijas pret spīdzināšanu un citādu cietsirdīgu, necilvēcīgu vai cilvēka cieņu pazemojošu apiešanos un sodīšanu izpildi laika posmā no 2003.gada 1.novembra līdz 2005.gada 20.aprīlim*”. Komiteja ļoti atzinīgi novērtēja Latvijas panākumus, jo īpaši tiesību normu pilnveidošanā un uzturēšanās apstākļu brīvības atņemšanas vietās uzlabošanā. Cita starpā, Komiteja arī norādīja uz Latvijas pieredzi un piemēru, veidojot un nostiprinot dialogu ar Komiteju, kā vienu no labākajiem piemēriem citām Konvencijas dalībvalstīm. 2008.gada 19.februārī Komiteja publicēja rekomendācijas par iesniegto ziņojumu un šobrīd notiek to analīze un tiek plānots sagatavot ziņojumu valdībai par ziņojuma aizstāvēšanas gaitu un sniegtajām rekomendācijām.

III.3. Atbildīgo ANO komiteju secinājumu ieviešana

36. 2007.gadā Birojs turpināja darbu pie ANO Bērnu tiesību komitejas rekomendācijām un ziņojuma Ministru kabinetam par “*Ziņojuma par ANO Bērnu tiesību konvencijas izpildi Latvijā*” aizstāvēšanu, kurā tiks apkopoti ANO Bērnu tiesību komitejas ieteikumi un rekomendācijas.

III.4. ANO Cilvēktiesību padomes speciālās procedūras

³⁶ <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/G08/400/67/PDF/G0840067.pdf?OpenElement>
AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

37. ANO Cilvēktiesību Padomes (bijušās ANO Cilvēktiesību Komisijas) speciālās procedūras ir mehānisms, kas tika izveidots ar mērķi novērot specifiskās cilvēktiesību situācijas (tematiskie mehānismi), vai arī novērot situāciju kādā valstī/reģionā (ģeogrāfiskie mehānismi).
38. Pašlaik ir nodibināti 28 tematiskie un 13 ģeogrāfiskie ANO Cilvēktiesību Padomes speciālo procedūru mandāti. 2007.gadā Birojs uzsāka darbu pie atbildes sagatavošanas uz ANO Patvaļīgās aizturēšanas darba grupas jautājumiem uz kuriem atbildi plānots iesniegt 2008.gada pavasarī. 2007.gadā turpinājās darbs pie atbilžu sagatavošanas ANO Speciālajam Pārstāvim cilvēktiesību aizstāvju jautājumos par "Rīga Pride 2006" organizāciju un norisi (atbilde Pārstāvim nosūtīta 2008.gada 9.aprīlī) un ANO Speciālajam Ziņotājam spīdzināšanas jautājumos un Speciālajam Ziņotājam jautājums par ikvienas personas tiesībām saņemt fiziskās un garīgās veselības augstāko sasniedzamo līmeni sakarā ar individuālo sūdzību (atbilde Ziņotājiem nosūtīta 2008.gada 10.martā).
39. 2007.gada 27.novembrī Birojā no ANO Cilvēktiesību padomes tika saņemta Leonīda Raihmana individuālā sūdzība par iespējamo ANO Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 17.panta un 17.panta, skatot to kopā ar 2.pantu, 26.pantu un 27.pantu, pārkāpumu. Atbildes komentāri par sūdzības pieņemamību ir nosūtīti 2008.gada 28.janvārī, savukārt komentāri par sūdzības būtību ir jāiesniedz līdz 2008.gada 27.maijam.

IV. CITI DARBI

IV.1. Biroja darba plānošana

40. 2007.gadā Biroja darbinieki strādāja pie Biroja darbības stratēģijas 2006.-2010.gadam precizēšanas.

IV.2. Latvijas tiesību aktu un prakses analīze

41. 2007.gada laikā Birojs turpināja analizēt atsevišķu tiesību normu atbilstību starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem un Latvijas uzņemtajām starptautiskajām saistībām. Biroja darbinieki aktīvi piedalījās vairākās Tieslietu ministrijas organizētajās darba grupās: par grozījumiem tiesību aktos, kas regulē ieslodzīto balsošanas tiesības, par Satversmes 92.pantā ietvertā regulējuma efektīvu ieviešanu tiesību aktos, Krimināllikuma pastāvīgajā darba grupā attiecībā uz jautājumiem par spīdzināšanas definīciju Krimināllikumā, kā arī darba grupā par juridisko palīdzību. Tika sniegts atbalsts Iekšlietu ministrijai, izstrādājot informatīvo ziņojumu par Latvijā pastāvošo aizlieguma personu identifikācijas dokumentu fotogrāfijās lietot galvassegu iespējamo

neatbilstību reliģijas brīvībai. Papildus birojs piedalījās arī vairākās Valsts Prezidenta kancelejas rīkotajās sanāksmēs par likumu iespējamo neizsludināšanu.

42. 2007.gada oktobrī beidzās tiesneša no Latvijas pilnvaru termiņš (I.Ziemele kā tiesnese no Latvijas Tiesā strādā kopš 2005.gada 27.aprīļa, šajā amatā viņa nomainīja iepriekšējo tiesnesi E.Levitu, kas savu amatu atstāja pirms termiņa beigām). Līdz ar to Latvijas valdībai bija jāveic tiesneša atlases procedūra. Tādēļ Tieslietu ministrijā tika izveidota tiesneša atlases darba grupa, kurā piedalījās arī Pārstāve. 2008.gada 22. janvārī Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas plenārsesijas laikā par tiesnesi no Latvijas Tiesā uz sešiem gadiem tika pārvēlēta I.Ziemele.
43. Atskaites periodā, Birojs sniedza atzinumus par sekojošiem tiesību aktu projektiem:
 - likumprojekts "*Grozījumi Ārstniecības likumā*";
 - likumprojekts "*Grozījumi likumā "Administratīvā procesa likums"*";
 - likumprojekts "*Grozījumi Krimināllikumā*".

IV.3. Starptautisko tiesību normu ieviešana Latvijā

44. Birojs piedalījās likumprojektu par nepieciešamajiem grozījumiem Latvijas tiesību aktos saistībā ar Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 13.protokola ieviešanu Latvijā, kā arī likumprojekta par šī protokola ratifikāciju sagatavošanā.

IV.4. Sadarbība ar starptautiskajām cilvēktiesību organizācijām

45. 2007.gadā Pārstāve, kas ir iecelta par ziņotāju par Eiropas Padomes Ministru komitejas rekomendācijas "*Par tiesiskajiem aizsardzības līdzekļiem*" - Rec(2004)6 ieviešanu, strādāja pie Eiropas Padomes dalībvalstu prakses apkopošanas un rekomendāciju projekta par turpmāko rīcību izstrādes.
46. Birojs piedalījās vairākās Eiropas Padomes diskusijās un darba grupās par Tiesas reformu, ar Tiesas reformu saistīto Ministru komitejas rekomendāciju⁴ ieviešanu Eiropas Padomes dalībvalstīs, jauna nesaistoša dokumenta par paātrināto patvēruma pieteikuma izskatīšanas procedūru izstrādi, par cilvēktiesībām bruņotajos spēkos, kā arī Eiropas Padomes koordinācijas komitejas cilvēktiesību jautājumos sēdēs.

⁹ Rec(2002)2 "*Acess to official documents*", Rec(2002)13 "*On the publication and dissemination in the member states of the text of the European Convention on Human Rights and of the case-law of the European Court of Human Rights*", Rec(2004)4 "*On the European Convention on Human Rights in university education and professional training*", Rec(2004)5 "*On the verification of the compatibility of draft laws, existing laws and administrative practice with the standards laid down in the European Convention on Human Rights*", un Rec(2004)6 "*On the improvement of the domestic remedies*".

AMzino_310708; Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās darba pārskats par 2007.gadu

47. Sadarbojoties ar citām valsts institūcijām Birojs sniedza komentārus Eiropas Padomes Cilvēktiesību komisāra ziņojumam par Latviju, sagatavoja informāciju par ieslodzījuma vietām Eiropas Padomes Spīdzināšanas izskaušanas komitejai un Eiropas Padomes Komisijai pret rasismu un neiecietību (ECRI).
48. 2007.gada aprīlī Birojs piedalījās ANO Cilvēktiesību padomes darba grupā par sūdzību mehānismu un mandātu reformu, kas notika Ženēvā.
49. Pārstāve piedalījās kārtējā valdības aģentu un Tiesas kopējā seminārā, kas notika 2007.gadā 5.novembrī.
50. 2007.gadā tika turpināta sadarbība ar ANO Augstā komisāra Bēgļu jautājumos biroju, skaidrojot Latvijas nepilsoņu tiesiskā statusa īpatnības.

IV.5. Dalība konferencēs, semināros u.c. pasākumos, informētības par starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem veicināšana Latvijā.

51. Atskaites periodā, Biroja pārstāvji piedalījās vairākās starptautiskajās konferencēs un semināros:
 - Biroja pārstāvis uzstājās ar runu Eiropas Savienības un Ķīnas cilvēktiesību seminārā – dialogā, kas notika 2007.gada 10.-11.maijā Berlīnē, Vācijā;
 - 2007.gada 21.-23.martā Pārstāve piedalījās kolokvijā par Tiesas nākotnes attīstības perspektīvām, kas notika Sanmarīno;
 - 2007.gada 26.jūnijs – dalība Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas rīkotajā diskusijā par bezvalstniecības jautājumiem, kur Pārstāve uzstājās ar referātu par atšķirībām nepilsoņu un bezvalstnieku statusā;
 - 2007.gada 2.-3.jūlijā - dalība Eiropas Padomes rīkotajā seminārā Kijevā, kurā Pārstāve uzstājās ar referātu par valdības aģenta lomu nacionālajā un starptautiskajā līmenī, kā arī par Latvijas pieredzi, sagatavojot komentārus un aizstāvēt lietas Tiesā;
 - Dalība ES un Āzijas valstu tematiskajās sarunās par vārda brīvību, kas notika 2007.gada 24.-30.septembrī Kambodžā.
52. 2007.gadā Biroja darbinieki nolasīja lekcijas krimināllietu un izmeklēšanas tiesnešiem par aktuāliem Tiesas spriedumiem, kā arī studentiem par Tiesas reformu un Biroja darbu.

53. Atskaites periodā Birojs sniedza komentārus par Latvijas pozīciju sakarā ar Padomes Ietvarlēmuma projektu par procesuālajām tiesībām, Padomes Ietvarlēmuma projektu par rasismu un ksenofobiju.
54. 2007.gadā notika tikšanās ar Augstākās tiesas tiesnešiem par Tiesā iesniegtajām sūdzībām pret Latviju, kā arī ar Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas locekļiem, informējot par Biroja darba aktualitātēm.
55. Tika sagatavots pārskats Augstākajai tiesai par Tiesas spriedumos ietverto Latvijas tiesu kritiku.
56. 2007.gadā Biroja darbinieki tikās ar ārvalstu tiesnešiem un prokuroriem, lai iepazīstinātu viņus ar Biroja darbu un sniegtu ieskatu Latvijai aktuālajos cilvēktiesību jautājumos starptautiskajā līmenī.
57. Papildus, 2007.gadā Pārstāve un Biroja darbinieki piedalījās sekojošās konferencēs un semināros Latvijā:
 - Konferencē “Policijas un sabiedrības līdzatbildība un sadarbība demokrātiskā valstī”, kas notika Rīgā, 2007.gada 16.maijā;
 - ASV vēstniecības rīkotajā apaļā galda diskusijā par sieviešu līdztiesību Rīgā, 2007.gada augustā;
 - Juridiskās augstskolas un Tiesas tiesneses I.Ziemeles organizētajā seminārā “*Latvijai aktuālie cilvēktiesību jautājumi: starptautiskie un nacionālie nolēmumi un rekomendācijas*” Rīgā, 2007.gada 24.augustā;
 - Tiesībsarga biroja ikgadējā konferencē par cilvēktiesībām un labu pārvaldību, 2007.gada 10.-11.decembrī Rīgā;
 - Ārlietu ministrijas rīkotajā konferencē “*Latvijas iespējas starptautiskajās organizācijās*” Rīgā, 2007.gada 20.decembrī.

V. PLĀNOTIE DARBI 2008.GADĀ

58. Sakarā ar to, ka Tiesā ir pārvēlēta pastāvīgā tiesnese no Latvijas (skatīt ziņojuma 42.rindkopu), kā arī, attīstoties Tiesas judikatūrai lietās pret Latviju, tiek prognozēts, ka 2008.gadā valdībai komunicēto iesniegumu skaits stabilizēsies, taču nesamazināsies. Turpmāk prognozējams gan pasludināto spriedumu skaits pret Latviju, gan lēmumu par sūdzību pieņemamību izskatīšanai pēc būtības skaita pieaugums. Plānots, ka 2008.gadā krasi palielināsies noslēgto mierizlīgumu skaits, kas saistīts ar to, ka 2007.gadā tika uzsākti daudzi mierizlīguma procesi.
59. 2008.gada 25.jūnijā ir plānota Tiesas Lielās palātas noklausīšanās sēde lietā “*Andrējeva pret Latviju*”.

60. 2008. gadā netiek plānotas Biroja kompetencē esošo starptautisko cilvēktiesību līgumu izpildes ziņojumu aizstāvēšanas, bet tiks rakstīti kārtējie ziņojumi par ANO 1966.gada Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām izpildi, ANO 1989.gada Bērna tiesību konvencijas izpildi, un ANO 1979.gada Konvencijas par jebkuras sievietes diskriminācijas izskaušanu izpildi, kuru iesniegšanas termiņi ir attiecīgi 2008.gada novembris, 2009.gada maijs un 2009.gada jūnijs.
61. Tiks pabeigts darbs pie kārtējā ziņojuma par ANO Konvencijas par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu izpildi, un tas tiks iesniegts ANO Rasu diskriminācijas izskaušanas komitejai.
62. Tiks stiprināta sadarbība ar citu valstu valdību aģentiem un Eiropas Padomes institūcijām, kā arī ar Latvijas Republikas ministrijām, prokuratūru, tiesām un citām institūcijām, jo ir redzami uzsāktās sadarbības pozitīvie rezultāti – uzlabojumi ne tikai tiesību aktos, bet arī to piemērošanas praksē. Šis sadarbības veids ir reālākā iespēja, kā samazināt sūdzību skaitu Tiesā un stiprināt valdības aizstāvību.

- teksta beigas-